# പദ്മപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 5 (പാതാലഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 105





വേദവ്യാസഃ

മുനയ ഊചുഃ -

അതഃപരം മഹാഭാഗഃ കിം ചകാര സ രാഘവഃ .

മുനയശ്ച മഹാത്മാനഃ കിമകുർവംസ്തതഃ പരമ് 1.

സൂത ഉവാച-

രാമചംദ്രേ സുഖാസീനേ വിഭീഷണേ കപീശ്വരേ .

ശംഭുമൂചുർമുനിവരാഃ കഥാം പുണ്യാം വദസ്വ നഃ 2.

തേഷാമാകർണ്യ വചനം പാർവതീമാഹ ശംകരഃ .

ഇദം കസ്യാപി വിപ്രസ്യ ഗൃഹം പരമശോഭനമ് 3.

രമ്യോപവനവാപീഭിർവീരുദ്ഭിരുപശോഭിതമ് .

കൂജന്മധുകരശ്രേണ്യാ ആഹൂതകുസുമായുധമ് 4.

മധ്യാഹ്നസംധ്യാമാരോഢുമിവ സൂര്യഃ പ്രവർത്തതേ .

ഛായാവാപീജലസ്നാതൗ പരിധായ സുവാസസീ 5.

മൃഗനാഭിസമുദ്ഘൃഷ്ടഘനസാരസുചംദനമ് .

ആലിപ്യ സല്ലകീദാമദ്യുഢധമ്മില്ലസംയുതൗ 6.

അനല്പഘനസാരം തു താംബൂലം പ്രതിഖാദിതമ് .

ആസ്വാദ്യ മാദ്യന്മുദിതൗ യത്ര ധാരാഗൃഹേ ശുഭേ 7.

മയൂരനാദബഹുലേ ബഹിർമധുരഗീതകൈഃ .

ശയ്യായാമാസ്തൃതായാം ച പരസ്പരസുഖസ്ഥിതൗ 8.

വിശാലസ്മിതരക്തോഷ്ഠമാനനം ചുംബിതം യദി .

സംസാരഫലമാഘ്രാതമാവയോസ്തു ഭവിഷ്യതി 9.

ഇതീരിതമഥ ശ്രുത്വാ കുപിതാ മുനയസ്തു തേ .

ഉക്തം വാ സുശുഭം വാക്യമസ്മാസു കിമിദം ത്വയാ 10.

വിപ്രലാപഃ പ്രിയാസക്തേഃ കൃതോ നോസ്മദ്വചഃ കൃതമ് .

അഥ കോപപരാച്ഛംഭോരാനനാത്പരമാദ്ഭുതാ 11.

ജ്വാലാ വിനിർഗതാ സാപി കരാലവദനാഭവത് .

കസ്യചിത്തു മുനേർഭാര്യാമാസസാദാഥ സത്വരമ് 12.

പലായനപരാ ചാസീദ്രാമം ദൃഷ്ട്വാ ച ബിഭ്യതീ .

രാമോഽപി ബ്രാഹ്മണീം ശുദ്ധാം മോചയാമീത്യഭാഷത 13.

ജഗാമ പുഷ്പകേണൈവ ബ്രുവന്മുക്തിം പുനഃ പുനഃ .

ബാണം ച ധനുഷാ യോക്തും ന ച സസ്മാര രാഘവഃ 14.

ശംഭുരപ്യതിപുണ്യാനി വനാന്യായതനാനി ച .

പുരാണി ച വിചിത്രാണി ദൃഷ്ട്വാ രാമം ന ചാസ്മരത് 15.

ക്ഷണേന ച തദാ പ്രാപ്തോ ലോകാലോകം മഹാഗിരിമ് .

ദൃഷ്ട്വാഥ രാഘവഃ ശൈലം ഗൃഹമാർഗസമാകുലമ് 16.

വിപ്രയോഷിന്മഹാഭാഗാ ക്വ ഗതാ വദത ദ്വിജാഃ .

ഇതോ ഗതേതി തേ പ്രോചുസ്തമോഭാഗം ഗിരേരിതി 17.

രാമോ വിവർണവദനഃ കഷ്ടമിത്യഭിചിംതയൻ .

അഥ ശംഭുർമഹാതേജാഃ പ്രകാശമതുലം ദദൗ 18.

തത്പ്രകാശപ്രഭാവേണ രാമഃ കൃത്യാം യയാവനു .

തമോമയീ മഹാഭൂമിഃ സർവജംതുവിവർജിതാ 19.

ആബ്രഹ്മാംഡകടാഹാംതാ ശതയോജനകോടിതഃ .

മഹാരജതഭൂമിശ്ച തമോമധ്യേ വ്യവസ്ഥിതാ 20.

തത്ര നാരായണപുരം സൂര്യകോടിസമപ്രഭമ് .
സ രാമ മുനിവര്യാസ്തു തം ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മയം യയുഃ 21.
കിമേതദിതി ചാചിംത്യ നഃ പ്രവേശഃ കഥം ഭവേത് .
കിമേഷ പ്രലയാഗ്നിഃ സ്വാന്മായയാ പരമാത്മനഃ 22.
കിംവാ നോ മരണം ത്വദ്യ ഉത ശ്രേയോ ഭവിഷ്യതി .
ഇതി ചിംതാകുലേഷ്വേവ സ രാമേഷു മുനിഷ്വഥ 23.
ശംഭുരാഹ ശൃണുഷ്വാദ്യ രാഘവൈതദ്വദാമി തേ .
പ്രകല്പിതാ മയാ മായാ ത്വത്കൃതേ നൈതദദ്ഭുതമ് 24.
നാരായണീയമേതത്തു പരമം ധാമ ഭാസ്വരമ് .
ഉഷ്ണശീതാദ്യവിച്ഛേദ്യം ജ്ഞാനഗമ്യം ന ചാക്ഷുഷമ് 25.
തത്തു പൂജയതശ്ചോർധ്വം പശ്യ ബ്രഹ്മപുരോഗമാൻ .
ദിക്ഷു സർവാസു ച മുനീൻപശ്യ പൂജയതോഽമലാൻ 26.
ചതുരോ നിഗമാൻപശ്യ സ്തുവതഃ പരമം പദമ് .
യോഗിനഃ സനകാദ്യാസ്തു യോഗമാസ്ഥായ യത്നതഃ 27.
ധ്യായംതി പരമം തേജസ്തദിദം പശ്യ രാഘവ .
അമും ച രോമശം പശ്യ പ്രദക്ഷിണനമസ്ക്രിയാഃ 28.
കുർവാണം കോടികോടീശ്ച വാലഖില്യാന്മുനീശ്വരാൻ .
ലക്ഷ്മ്യാദിസർവവനിതാ പൂജ്യമാനം പരം പദമ് 29.
സാകാരം ച നിരാകാരം ബ്രഹ്മ യത്പരികീർതിതമ് .
അജ്ഞാനിനോ ന പശ്യംതി പശ്യംതി ജ്ഞാനചക്ഷുഷഃ 30.
ശംഭുവാക്യാദതഃ സർവേ പൂജയാമാസുരച്യുതമ് .
ഗിരികർണീം ച തുലസീം മല്ലികാം മാരുതം തഥാ 31.
നീലോത്പലൈരംബുജൈശ്ച കൃഷ്ണാസ്ഫുടജലൈരപി .
പൂജയംതോ മഹാത്മാനോ മഹാത്മാനം ജനാർദനമ് 32.
നാരദം ച്വേഥ ദദൃശുർജടിലം സവിപംചികമ് .
നാരായണപദാഘോഷം ലംബകൂർചോപവീതിനമ് 33.

സ ചാപി മനസാ ദധ്യൗ ക ഏഷ ഇതി നാരദഃ .
സ പപാത പ്രഭോഃ പാദേ ശംഭോരാനംദനിർഭരഃ 34.
ശൈവീം പംചാക്ഷരീം വിദ്യാം ജജാപ മനസാ മുനിഃ .
ധന്യോऽസ്മ്യനുഗൃഹീതോऽസ്മി ജന്മാദ്യസഫലം മമ 35.
ബ്രഹ്മാദിവംദ്യം ചാഗമ്യം ജ്ഞാതവാനസ്മി തേ പദമ് .
നാരദം തമഥ പ്രാഹ ശംഭുർമൈവം വദേതി ഹി 36.
യഥാ ച മാം ന ജാനംതി തഥാ മേ കുരു വർതനമ് .
ഗച്ഛ ശീഘ്രം ഹരിം ബ്രൂഹി മമാഗമനമല്പതഃ 37.
അഥ സ ത്വരയാ ഗത്വാ സർവം വ്യജ്ഞാപയദ്ധരിമ് .
അഥ സത്വരയാ വിഷ്ണോരാദായാർഘോദകം ശുഭമ് 38.
കമലാസഹിതോ യോഗീ കോടികോടിസമാവൃതഃ .
നിര്യയൗ നാരദം ഹസ്തേ ഗൃഹീത്വാ ഗരുഡധ്വജഃ 39.
നമോനമോ നമോസ്ത്വസ്മൈ ശംകരായേത്യുദീരയൻ .
അർഘപാദ്യാദിനാ സർവാൻപൂജയാമാസ കേശവഃ 40.
പ്രാവേശയദമേയാത്മാ നാരായണപുരം ശുഭമ് .
ഗൃഹരാജേ തതഃ സ്ഥിത്വാ നാരായണ ഉവാച ഹ 41.
കഥമേതേ സമായാതാഃ കോऽയം രാജാ മഹായശാഃ .
അമാനുഷപ്രവേശോऽയം ബ്രഹ്മാദ്യൈരപ്യഗോചരഃ 42.
ശംഭുരുവാച-
മുനിവേഷാ യഥാ പ്രാപ്താ വയമേതേ നൃപസ്തഥാ .
തവാംശോ നൃപതിശ്ചായം രാമചംദ്രഃ പ്രതാപവാൻ 43.
ഏനാം സംവീക്ഷിതും പത്നീം തവ കേശവ കാംക്ഷതി .
നാരായണസ്തഥേത്യുക്ത്വാ പ്രവിശേത്യാഹ രാഘവമ് 44.
അഥ പ്രവിശ്യ ഭവനം ലക്ഷ്മീം വീക്ഷ്യ നമസ്യ ച .
വിനയാവനതോ ഭൂത്വാ വാചമാഹ സുചാരിണീമ് 45.
കൃതാർഥോऽസ്മി ന സംദേഹോ വദ ത്വം കിം തു മന്യസേ .

ശ്രീദേവ്യുവാച-

ത്വം യുവാ കാമകൃഷ്ടശ്ച രൂപവാനസി രാഘവ 46.

സീതാ സാ ചാരുസർവാംഗീ തവ പത്നീ തയാ ഭവാൻ .

വിയുക്തോഽസ്തി പുരാ ചാസീദതീവ വിരഹാകുലഃ 47.

മമാപി വദ സർവം തദഥവാ ന ച ലപ്സ്യസി .

സഹാസാന്യഥ വാക്യാനി യൂനാം ചിത്തഹരാണി ച 48.

ശ്രുത്വാ തു താനി സർവാണി രാമഭദ്രോ യതാത്മവാൻ .

നിർഗന്തും കാംക്ഷതേ തത്ര ആനമ്യ തന്മുഖാംബുജമ് 49.

സ്മരബാണേന പദ്മേന സംപീഡ്യ രഘുശേഖരമ് .

അന്വേവ നിര്യയൗ ദേവീ പദ്മാ പദ്മവനപ്രിയാ 50.

ഏകപത്നീവ്രതം ജ്ഞാത്വാ രാമം തേ സമുപാഗമൻ .

അഥവേപിതസർവാംഗം സ്ഖലത്പദഗതിം നൃപമ് 51.

ശിവനാരായണൗ ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മയം പരമം ഗതൗ .

അഹോഽസ്യ ദ്രഢിമാചിത്തേ മായിനോഽപ്യ വശാത്മനഃ 52.

ധൈര്യം പശ്യേഹ നിയതം തേന രാമഃ സുകീർതിമാൻ .

സർവതഃ ശിവമേവാസ്യ നാശിവം വിദ്യതേ ക്വചിത് 53.

അഥ രാമോ വചഃ പ്രാഹ ഗച്ഛേഹം ഭഗവൻപ്രഭോ .

അനുജ്ഞാതോഽഥ ഹരിണാ പുഷ്പകേണ സ രാഘവഃ 54.

സ മുനിഃ സഹശംഭുശ്ച സഹനാരായണോ യയൗ .

ലോകാലോകം ഗതഃ ശീഘ്രം തതഃ സ്വാദൂദധിം ഗതഃ 55.

തതോ ദ്വീപസമുദ്രാംശ്ച ജംബൂദ്വീപം പുനർഗതഃ .

ഭരദ്വാജാശ്രമപദേ തസ്ഥിവാൻഗൗതമീതടേ 56.

അഥ സ്നാത്വാ മഹാനദ്യാം ഭരദ്വാജോ മുനീശ്വരഃ .

ശിഷ്യൈഃ ശ്രീമാൻപരിവൃതഃ പുഷ്പകം ദൃഷ്ടവാന്മുനിഃ 57.

തത്ര രാമം മഹാബാഹും ശിവനാരായണാവൃഷീൻ .

യഥാവത്പൂജയിത്വാ തു താനുവാച മഹാമുനിഃ 58.

മമാശ്രമപദേ യൂയം ഭോക്തുമർഹഥ സത്തമാഃ .

രാമസ്തു മന്വാക്യേന തഥേത്യാഹ കഥംചന 59.

അഥ സ്നാത്വാ മഹാനദ്യാം കൃത്വാ ദേവാദിതർപണമ് .

ഭോക്തുകാമം തദാ രാമം വസിഷ്ഠോ വാക്യമുക്തവാൻ 60.

ധർമത്യാഗോ ഭവേദ്രാമ ന ശ്രാദ്ധം ക്രിയതേ യദി .

ശ്രീരാമ ഉവാച-

അമായാം ഗ്രഹണേ തീർഥേ വ്യതീപാതേഽഥ സംക്രമേ 61.

വ്യതീതം യദി ചേച്ഛ്രാദ്ധം ഭഗവൻക്രിയതേ പുനഃ .

നിത്യശ്രാദ്ധം പുനർനൈവ കുര്യാദിതി വചസ്തവ 62.

യഥാ മമൈവ മാതൄണാം മരണേ സമുപസ്ഥിതേ .

അശൗചേ ച സമായാതേ നിത്യശ്രാദ്ധം ന വൈ കൃതമ് 63.

വ്യതീപാതാദികാലേഷു കൃതം തു വചനാത്തവ .

വസിഷ്ഠ ഉവാച-

ഏതേ ഹി മുനയഃ സർവേ തഥാ ശംഭുരയം ദ്വിജഃ 64.

ഏതന്മുഖാദശേഷേണ നിർണയസ്തു ഭവിഷ്യതി .

സഹ സർവേ വിനിശ്ചിത്യ മുനയഃ ശംഭുമബ്രുവൻ 65.

വദാസ്മാകമശേഷം ത്വം ദ്വിജവര്യ മഹാനസി .

ശംഭുരുവാച-

ത്യക്തവ്യം യച്ച വൈ ശ്രാദ്ധം പുനഃ കർതവ്യമേവ ച 66.

സൂതകേ സമനുപ്രാപ്തേ വിഘ്നേഷു ച വദാമ്യഹമ് .

മാസികാന്യുദകുംഭാനി ശ്രാദ്ധാനി സകലാനിച 67.

പ്രതിസാംവത്സരം ശ്രാദ്ധം സൂതകാനംതരം വിദുഃ .

ത്യക്താന്യന്യാനി യാവംതി സൂതകേ വിഘ്നസംഭവേ 68.

അനംതരം ഹി കാര്യാണി സർവാണീതി ന സംശയഃ .

മാസികാനി സമസ്താനി ശ്രാദ്ധം പ്രാത്യബ്ദികം തഥാ 69.

സൂതകാനംതരം കാര്യം വിഘ്നേഽന്യസ്മിന്യതോന്യഥാ .

ഏകാദശ്യാം കൃഷ്ണപക്ഷേ കർതവ്യം ശുഭമിച്ഛതാ 70.

തത്ര വ്യതിക്രമേ ഹേതാവമായാം ക്രിയതേ തു തത് .

യഥോത്തരദിനേഷ്വേവ കർതവ്യം യദ്യവിഘ്നതഃ 71.

കൃഷ്ണപക്ഷേ ത്വമായാം തു കർതവ്യം രാമ നോ കൃതമ് .

മൃതാഹസ്യ യദാ മാസോ ന ജ്ഞായേത കഥംചന 72.

മാർഗശീർഷേഽഥവാ മാഘേ ശ്രാദ്ധം തദ്ദിവസേ സ്മൃതമ് .

യദാ തു വാസരാജ്ഞാനം മാസസ്യ ജ്ഞാനമേവ ച 73.

അമായാമേവ തന്മാസേ ശ്രാദ്ധം സാംവത്സരം ഭവേത് .

ദിനമാസാപരിജ്ഞാനേ പ്രോഷിതസ്യ മൃതസ്യ ച 74.

തത്തിഥ്യാം തദ്ദിനം ഗ്രാഹ്യം തത്ര ജ്ഞാനം യദാ ഭവേത് .

ആശ്വിനാമാ ച മാർഗാമാ മാഘാമാ ച ദിനത്രയമ് 75.

തത്ര വാന്യതമം ഗ്രാഹ്യം ദിനമാസാപ്രതീതിതഃ .

വൃദ്ധിസപ്തമസീമംത പ്രേതശ്രാദ്ധാനുമാസികമ് 76.

നിത്യോദകുംഭശ്രാദ്ധം ച മാസേ സ്യുരധികേഽപി ച .

ഗ്രഹണേ പുത്രജന്മാദൗ കർമണ്യപി ച ശാംതികേ 77.

സംകല്പിതേ ച സർവസ്മിന്നധിമാസോ ന ദുഷ്യതി .

രോഗീ യദാ മനുഷ്യഃ സ്യാച്ഛ്രാദ്ധകർമണ്യുപസ്ഥിതേ 78.

ഭാര്യാം വാ ഭ്രാതരം വാപി ശിഷ്യം വാപി നിയോജയേത് .

തസ്യാഭാവേ ന ഹാനിഃ സ്യാത്കർമണഃ ശ്രാദ്ധസംജ്ഞിനഃ 79.

നിത്യശ്രാദ്ധേ യഥാശക്തി ഭോക്താരം തു നിയോജയേത് .

അമാവാസ്യാ മാസികം ച മൃതാഹ വ്യതിരേകി യത് 80.

സ്വയം കർമണ്യശക്തശ്ചേത്സുതം വിപ്രം നിയോജയേത് .

രാജകാര്യനിയുക്തസ്യ ദാസഗ്രഹണവർതിനഃ 81.

വ്യസനേഷു സമസ്തേഷു ശ്രാദ്ധം വിപ്രേണ കാരയേത് .

പ്രാതഃകാലേ തു ന ശ്രാദ്ധം പ്രകുർവംതി ദ്വിജോത്തമാഃ 82.

നൈമിത്തികേഷു ശ്രാദ്ധേഷു ന കാലനിയമഃ സ്മൃതഃ 83.

ഗൃഹാദിവ്യതിരിക്തസ്യ പ്രക്രമഃ കുതുപഃ സ്മൃതഃ .

കുതുപാദഥവാപ്യർവാഗാസന്നകുതുപോ ഭവേത് 84.

മാസേമാസേ യഥാശ്രാദ്ധേഽപരാഹ്ണസ്പൃഗ്വിധീയതേ .

അപരാഹ്ണവ്യാപിനീ സ്യാദുഭയത്ര യദാ ത്വമാ 85.

ക്ഷയേ പൂർവാ തു കർതവ്യാ വൃദ്ധൗ സാമ്യേ പരാ സ്മൃതാ .

അമാവാസ്യാ തു യാ ഹി സ്യാദപരാഹ്ണദ്വയേ സമാ 86.

ക്ഷയേ പൂർവാ പരാ വൃദ്ധൗ സാമ്യേഽപി ച പരാ ഭവേത് .

ക്ഷീണസ്തു ചംദ്രമാ യത്ര തത്ര ശ്രാദ്ധം തു പാർവണമ് 87.

അമാഷ്ടഭാഗേ സൂക്ഷ്മോഽസൗ ഭൂതാഷ്ടാംശേ സ നാസ്തി ചേത് .

മധ്യാഹ്നവ്യാപിനീ സാ സ്യാദേകോദ്ദിഷ്ടേ തിഥിർഭവേത് 88.

സായാഹ്നവ്യാപിനീ യാ സ്യാത്പാർവണേ സാ തിഥിർഭവേത് .

അല്പാപരാഹ്ണഗാ യാമാ ഗ്രാഹ്യാ ശ്രാദ്ധാദികേ ഭവേത് 89.

മൃതാഹേ ത്രിമുഹൂർതാ ച സായംകാലേ തിഥിർഭവേത് .

പരേഹ്യസ്തംഗതാ യത്ര ത്രിമുഹൂർതം തു പൂർവവത് 90.

തത്രാപരേദ്യുഃ ശ്രാദ്ധം സ്യാജ്ജ്യേഷ്ഠപുത്രസ്യ നാശനമ് .

അമാശ്രാദ്ധം യഥാ കുര്യാന്മൃതാഹേ സമുപസ്ഥിതേ 91.

മധ്യാഹ്നവ്യാപിനീ തത്ര ഹ്യ ദ്വിജസ്യ വിധീയതേ .

രാമ ഉവാച-

ശ്രാദ്ധക്രമമശേഷേണ മർത്യകർമക്രമം തഥാ 92.

പ്രാസംഗികാനാം ധർമാണാം നിർണയം വക്തുമർഹസി .

ശംഭുരുവാച-

ശ്രാദ്ധസ്യ ദിവസേ പ്രാപ്തേ പൂർവേദ്യുർനിയമാന്വിതഃ 93.

നിമംത്രയീത വിപ്രേംദ്രാന്വിപ്രലക്ഷണസംയുതാൻ .

ഏകഭുക്തം ബ്രഹ്മചര്യമംത്യജാദ്യൈരഭാഷണമ് 94.

ദംതധാവനമഭ്യംഗ നഖകേശനികൃംതനമ് .

കർതാ കുർവീത പൂർവേദ്യുസ്ത്യക്ത്വാ ചൈവ പരേഽഹനി 95.

ഗൃഹ്ണീതനിയമാനുക്താൻസർവമേതത്പരിത്യജേത് .

ത്രികാലം ചൈവ പൂജാ ചേത്പ്രാതർദേവം യജേത്സ്വകമ് 96.

അരുണോദയവേലായാം കരോതി യദി പൂജനമ് .

അധഃശായീ തഥാ ഭൂതഃ പ്രാതരുത്ഥായ കർമവിത് 97.

പ്രാതസ്ത്യമപി യത്കർമ തത്കൃത്വാ സ്നാനപൂർവകമ് .

ഋണത്രയവിനിർമുക്തോ യാസ്യതി ബ്രഹ്മതത്പരമ് 98.

സൂര്യസ്യോദയവേലായാം ശിവപൂജാം കരോതി യഃ .

സൂര്യേണസമ തേജസ്വീ ശിവലോകേ മഹീയതേ 99.

ഉദിതേ ഭാസ്കരേ പശ്ചാദ്ഘടികാംതരപൂജനമ് .

രുദ്രേണസമ തേജസ്വീ ശിവലോകേ മഹീയതേ 100.

തൃതീയഘടികായാം തു ശിവപൂജാം സമാചരേത് .

കുബേരസമ തേജസ്വീ ശിവലോകേ മഹീയതേ 101.

തൃതീയഘടികായാം തു ശിവപൂജാം സമാചരേത് .

കുബേരസമ തേജസ്വീ ശിവലോകേ മഹീയതേ 102.

ചതുർഥീപംചമീഷഷ്ഠീസപ്തമീ ഘടികാസു യഃ .

ശിവം പൂജയതേ ഭക്ത്യാ ശിവലോകേ മരുത്സമഃ 103.

തത്കാല ഏവ ക്രിയതേ പൂജാ യത്കാലനോദിതാ .

യഥാ പ്രതിജ്ഞമഥവാ ഗൃഹീത നിയമോ യജേത് 104.

ഉപചാരേഷു ശക്ത്യാ വൈ നിയമം പരിപാലയേത് .

നിയമാതിക്രമേ വാപി യാഗശ്ച സ്യാദ്വിഭോര്യദി 105.

ശ്രീരാമ ഉവാച-

ക്വ പൂജാ ദേവദേവസ്യ ശംകരസ്യാമിതൗജസഃ .

സ്മരണാത്പാപനാശസ്യ സ്മരണാന്മോക്ഷദസ്യ ച 106.

ശിവസ്യ ശിവരൂപസ്യ ശിവതത്ത്വാർഥവേദിനഃ .

സോമസ്യ സോമഭൂഷസ്യ സോമനേത്രസ്യ രാജിതുഃ 107.

വേദമൂർതേരമൂർതേശ്ച വേദസാരസ്യ വേദിനഃ .

വേദവേദാംഗവിത്തസ്യ വേദ്യാവേദ്യസ്യ യോഗിനഃ 108.

ഗോക്ഷീരസമദേഹസ്യ ഗോക്ഷീരസ്നാനമോദിനഃ .

ഗോപാലിനസ്ത്രിനേത്രസ്യ ത്രയീനേത്രസ്യ മായിനഃ 109.

പ്രശ്നമധ്യേ തഥാ രാമം ശിവജ്ഞാനമഥാദിശത് .

സ്ഥാണുഭൂതഇവാസീനോ നാസാഗ്രന്യസ്തലോചനഃ 110.

ആനംദനിഷ്യംദവിലോചനാശ്രു പ്രവാഹസംസ്പൃഷ്ടകപോലദേശഃ .

ദധാര ദേവം ഗിരിശം ഹൃദംബുജേ ഗോക്ഷീരസുസ്നിഗ്ധസുചാരുഗാത്രമ് 111.

പ്രതിബിംബമഥോ ഗാത്രേ രാമസ്യ സമദൃശ്യത .

ദൃഷ്ട്വൈവ ബിംബിതം ശംഭും ചതുർബാഹും ത്രിലോചനമ് 112.

വിസ്മയം പരമം യാതാഃ സർവേ മുനിഹരീശ്വരാഃ .

ശംഭോർവക്ഷഃസ്ഥിതം രാമം ദൃഷ്ട്വാ ദീപ്താകൃതിം ശുഭമ് 113.

തൂഷ്ണീം ബഭൂവുര്യാമാർദ്ധമഥ രാമമുദൈക്ഷത .

സ്വപ്രശ്നമനുസംധായ പ്രാഹ സർവം വദേതി ച 114.

ശംഭുരുവാച-

അചലേ യാ സദാ പൂജാ ചലേ വാപി യഥേച്ഛയാ .

ലിംഗസംപൂജനം മുഖ്യമലാഭേ പ്രതിമാദിഷു 115.

അധികാരവിശേഷേണ തത്രതത്രാപി പൂജനമ് .

വിഗുണം സഗുണം വാപി സഫലം ലിംഗപൂജനമ് 116.

പ്രതിമാദികൃതാപൂജാ വിഗുണാ സഫലാ നഹി .

അചലേ വാ ചലേ വാപി പൂജാ ലിംഗേ പ്രശസ്യതേ 117.

ചലസ്യ പൂജനം വക്ഷ്യേ സ്ഥാപനോദ്വാസനേ തഥാ .

തേ ഉഭേന വിജാനാതി കശ്ചിന്മുനിരപി ക്വചിത് 118.

സ്ഥാപയംതി ഹൃദബ്ജേ വൈ ഗോപയംതി യജംതി ച .

ഉദ്വാസയംതി ദേവേശം ശംകരം യോഗിനഃ സദാ 119.

ക്രിയാ ചാതീവ ഹോതൄണാം വഹ്നൗ ദേവം ത്രിയംബകമ് .

പൂജകാനാമശേഷാണാം ശിവലിംഗേ മഹേശ്വരമ് 120.

ലിംഗസ്യ സ്ഥാപനം പൂജാ ഉദ്വാസനമഥൈവ ച .

ധാരണം ശംകരസ്യൈവ ലിംഗമേവ മഹേശ്വരമ് 121.

സജ്ജികം പരമോത്കൃഷ്ടം സ്വർണം ചൈവ വിനിർമിതമ് .

രാജതൈർവാ ദലൈഃ കാര്യം രാജതൈർവൈണവൈസ്തു യത് 122.

ലതാസൂത്രൈരഥോ വാപി രചിതം ദാരുണാഥവാ .

വസ്ത്രേണ വാഥ രചിതം മൃദാവിരചിതം ഭവേത് 123.

തത്ര സംവേഷ്ട്യ വസ്ത്രേണ സുഗംധേന സമന്വിതേ .

ധൗതവസ്ത്രയുഗേ ശുദ്ധേ മൃദ്വാസന സമന്വിതേ 124.

ശീതോഷ്ണരഹിതേ പാദചതുഷ്ടയസമന്വിതേ .

പ്രാവൃതിച്ഛേദനോപേതേ ക്രിമികീടവിവർജിതേ 125.

ധൗതേന മൃദുവസ്ത്രേണ സർവതോ വേഷ്ട്യ തം ശിവമ് .

വിന്യസ്യ സജ്ജികാമധ്യേ പ്രാവൃത്യ ച പുനർവിഭുമ് 126.

ഏഷാ ഹി സജ്ജികാ രാമ ദേവസ്യാഗ്രേതി കീർതിതാ .

തസ്യ ച സ്ഥാപനം പാഠോ രഹസ്യേ ച മഹേശിതുഃ 127.

അഥവാ ഭിത്തിമൂലേ സ്യാദ്ദേവവേദ്യാമഥാപി വാ .

സുരക്ഷിതേ തഥാ ദേശേ രക്ഷകം ച നിയോജയേത് 128.

പ്രാണാദേരവിനാഭാവം കുർവീത നിയമൈഃ സഹ .

ഏതദ്ധി രാജസം പ്രോക്തം സ്ഥാപനം പരമാത്മനഃ 129.

സാത്വികം സ്വസമീപസ്ഥം ധാരണം താമസം പുനഃ .

ധാരണം ഗാത്രസംസ്പർശമശേഷദേഹഗോപനമ് 130.

മസ്തകേ ധാരണം മുഖ്യം ബ്രഹ്മണാ ച തഥാ കൃതമ് .

വിന്യസ്യ മുകുടസ്യാംതേ ധാരണം ശുഭമുച്യതേ 131.

ലലാടേ ധാരണം ശസ്തം യഥാ ലക്ഷ്മ്യാ ധൃതം ശുഭമ് .

ബാണേന ച ധൃതം മൂർധ്നി ദക്ഷിണോരസി വാ പുനഃ 132.

കർണേ ച ഹരകർണേന മുനിനാ പരമർഷിണാ .

വിനിർഭിദ്യ തഥാ ഗാത്രം ലോഹസ്ഥാനം പ്രകല്പ്യ ച 133.

ധാരയംതി തഥാ ലിംഗം രാക്ഷസാഃ കേചിദുത്തമാഃ .

അനികേതന മർത്യാനാമശക്താനാം ശിരോധൃതിഃ 134.

അധമാധമമാഖ്യാതം നീവീബംധാദിധാരണമ് .

തേഷു തൂച്ഛിഷ്ടസംപ്രാപ്തൗ മസ്തകേ ധാരണം ഭവേത് 135.

അധമാധമവൃത്തീനാം സദാ വൈ ലിംഗധാരണമ് .

പാപിനാമപി ചാശ്ചര്യം യമലോകേ ന വിദ്യതേ 136.

ശ്രീരാമ ഉവാച-

ചിത്രഗുപ്തേന ലിഖിതാ ലലാടേ യാ ലിപിർദൃഢാ .

തയാ തു ലിപ്യാ നിയതം നരകം കഥമന്യഥാ 137.

കരോതി പൂജനം ശംഭോഃ പാപം നാശയതേ കഥമ് .

ശംഭുരുവാച-

പാപം നാശയതേ കൃത്സ്നമപി ജന്മശതാർജിതമ് 138.

ഭർത്സനാത്സർവപാപാനാം സ്മരണാച്ച മഹേശിതുഃ .

ഭസ്മേതി പദമാഖ്യാതം തസ്യ ധാരണമുത്തമമ് 139.

യഥാവിധി ലലാടേ വൈ വഹ്നിവീര്യപ്രധാരണാത് .

നാശയേല്ലിഖിതാം യാമീം പടസ്ഥാമിവ ഹവ്യഭുക് 140.

കർണോപരികൃതം പാപം നഷ്ടം സ്യാന്മുഖധാരണേ .

കംഠേ ച ധാരണാത്കംഠഭോഗാദികൃതപാതകമ് 141.

ബാഹ്വോർബാഹുകൃതം പാപം വക്ഷസി മനസാ കൃതമ് .

നാഭ്യാം ശിശ്നകൃതം പാപം പൃഷ്ഠേ ഗുദകൃതം തഥാ 142.

പാർശ്വയോർധാരണാദ്രാമ പരസ്ത്ര്യാലിംഗനാദിജമ് .

തദ്ഭസ്മധാരണം ശസ്തം സർവത്രൈവ ത്രിപുംഡ്രകമ് 143.

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാം ത്ര്യഗ്നീനാം ച ധാരണമ് .

ഗുപ്ത്യൈ ലോകത്രയാണാം ച ധാരണം തേന വൈ കൃതമ് 144.

ധൃതം പംചദശസ്ഥാനേ ശുദ്ധം ഭസ്മാഭിമംത്രിതമ് .

കോഷ്ഠയുഗ്മേ ബാഹുയുഗ്മേ കോഷ്ഠോപരി യുഗേ തഥാ 145.

ധാരണം സർവദേഹാനാം പൂജായൈ ധർമസംമതമ് .

ഭസ്മാശനാ ഭസ്മശയ്യാ ഭസ്മോദ്ധൂലിതവിഗ്രഹാഃ 146.

ഭസ്മസ്നാനാഃ സദാപാപൈർമുച്യംതേ നാത്ര സംശയഃ .

ആദൗ ബ്രാഹ്മണദീക്ഷായാം ത്രിയായുഷമിതി സ്മൃതമ് 147.

പ്രസവേ ച മനുഷ്യാണാം ഭൂതാവേശേഽപി രക്ഷകമ് .

സർപാദിവിഷഹാന്യർഥം സർവേഷാം സാധനം ത്വിദമ് 148.

അപി വാ വൈഷ്ണവോ മർത്യ അഥവാപീതരോ ജനഃ .

ഭസ്മസ്നായീ ഭസ്മയുക്തഃ കർമസ്വധികരോതി വൈ 149.

ശ്രീരാമ ഉവാച-

ഭസ്മമാഹാത്മ്യമാദൗ മേ ഭസ്മായുഷ്യം ഹി കസ്യ വൈ .

കഥം ഹി രക്ഷതേ ഹ്യേതത്സർവമേതദ്വദസ്വ മേ 150.

ശംഭുരുവാച-

ആയുഷ്യവർദ്ധനേ ഹേതുസ്ത്രിവിധസ്യാപി ദേഹിനഃ .

പാപഘ്നം ശീതമുഷ്ണം ച സ്പർശാച്ഛിവപദപ്രദമ് 151.

അത്ര തേ കീർതയിഷ്യാമി ചേതിഹാസം പുരാതനമ് .

ആസീദ്വാസിഷ്ഠവംശ്യസ്തു ധനംജയ ഇതി ദ്വിജഃ 152.

തസ്യ ഭാര്യാശതം ചാസീദ്രൂപലാവണ്യസംയുതമ് .

താസാമേകാ തു സുഷുവേ ശാമാകാകരുണം മുനേ 153.

ഭാര്യാണാം സംഖ്യയാ രാമ സുതാശ്ചാസംസ്തപസ്വിനഃ .

പിത്രാ വിഭാഗസ്തേഷാം ച വിഷമഃ പരികല്പിതഃ 154.

ഭ്രാതൃണാം ച തദാ ഹ്യേവ വൈരബംധോ മഹാനഭൂത് .

നരാണാമേകജാതീനാം വൈരം നിയതമേവ തു 155.

അഥാസൗ കരുണോ ഗത്വാ ഭവനാശിനികാ തടേ .

നാനാമുനിഗണൈഃ സാർദ്ധം നരസിംഹദിദൃക്ഷയാ 156.

നൃസിംഹദർശനാർഥം തു ബ്രാഹ്മണേന തു കേനചിത് .

ഉത്കൃഷ്ടഫലിതംവീരമാനീതം രൂപഗംധവത് 157.

കരുണസ്തു തദാദായ വൃജിഘ്രത്ഫലമുത്തമമ് .

തത്രസ്ഥിതാ ദ്വിജഗണാഃ ശാപേന തമയോജയൻ 158.

മക്ഷികാ ഭവ പാപാത്മന്വർഷാണാം ശതമപ്യതഃ .

ശാപാവസാനം ഭവിതാ ദധീചേന മഹാത്മനാ 159.

അഥ മക്ഷികതാം പ്രാപ്തോ ഭാര്യാമിദമഭാഷത .

മക്ഷികാത്വമഹം പ്രാപ്തോ മാം ശുഭേ പാലയസ്വ ഭോഃ 160.

ഇത്യുക്ത്വാ സ തഥാ ഭൂതോ ബഭ്രാമ ച തതസ്തതഃ .

അഥൈവംവിധമാജ്ഞായ ജ്ഞാതയഃ പാപനിശ്ചയാഃ 161.

തദ്വധേ യത്നമാസ്ഥായ തൈലമധ്യേ ഹ്യപാതയൻ .

മൃതം പതിമഥാദായ ദുഃഖിതാ സാ കൃശോദരീ 162.

തദ്ദുഃഖശമനാർഥായ പ്രാഹ ദേവീത്വരുംധതീ .

അമും സംജീവയാമ്യദ്യ ഭസ്മനൈവ ശുചിസ്മിതേ 163.

അഥാഗ്നിഹോത്രജം ഭസ്മ അരുംധത്യൈ ന്യവേദയത് .

മൃത്യുംജയേന മംത്രേണ മൃതജംതൗ തഥാക്ഷിപത് 164.

മംദവായും തഥാ ചക്രേ വ്യജനേന ശുചിസ്മിതാ .

ഉദതിഷ്ഠത്തതോ ജംതുർഭസ്മനോഽസ്യ പ്രഭാവതഃ 165.

തതോ വർഷശതേ പൂർണേ ജ്ഞാതിരേകോ ഹ്യമാരയത് .

മൃതേ ഭർതരി സാ സാധ്വീ ദുഃഖിതാ ച ശുചിസ്മിതാ 166.

ദധീചം നാമ വിപ്രേംദ്രം മഹാമാഹേശ്വരം മുനിമ് .

ജഗാമ ശരണം സാധ്വീ പ്രാഹ വിപ്രസ്തപോധനഃ 167.

ത്രിയായുഷാ വിഹീനം തു ജമദഗ്നിം തപോനിധിമ് .

ഭസ്മൈവ ജീവയാമാസ കശ്യപം ച തഥാവിധമ് 168.

ദേവാനപി തഥാഭൂതാന്മാമപ്യേതാദൃശം പുരാ .

തസ്മാത്തു ഭസ്മനാ ജംതും ജീവയാമി തവാനഘേ 169.

ഇത്യേവമുക്ത്വാ ഭഗവാന്ദധീചോ മഹേശ്വരം വൈ ശരണം ജഗാമ .

ഭസ്മാഭിമംത്ര്യാഥ കരേ ഗൃഹീത്വാ സംജീവയാമാസ ധവം സുസാധ്വ്യാഃ 170.

മഹേശസ്യ കരസ്പർശാദ്വിശാപഃ കരുണോഽഭവത് .

സ്വരൂപം ച തതോ ഗത്വാ സ്വമാശ്രമപദം യയൗ 171.

ദധീചമപി സാ സാധ്വീ ഗൃഹമാനീയ ഭോജനേ .

പ്രാർഥയാമാസ വിപ്രർഷിം ഭുക്തവാനഥ സ ദ്വിജഃ 172.

ഭുക്തവത്യഥ വിപ്രേംദ്രേ കോടിശിഷ്യാഃ സമാഗതാഃ .

അഥ ദേവാഃ സമായാതാ ഭസ്മോദ്ധൂലിതവിഗ്രഹാഃ 173.

നമസ്കൃത്യ ദധീചം തു പപ്രച്ഛുഃ ശിവകാംക്ഷയാ .

ദേവാ ഊചുഃ -

അസ്മാകം തു പുരാ ജ്ഞാനം നഷ്ടമാസീന്മഹാമതേ 174.

ഗൗതമസ്യ തു ഭാര്യാം വൈ ദൃഷ്ട്വാ കാമാതുരാ വയമ് .

തഥാ ച ധർഷിതാ ദേവീ വിവാഹകൃതമംഗലാ 175.

താം വൈ കാമയമാനാനാം നഷ്ടം ജ്ഞാനമഭൂച്ച നഃ .

തതഃ സർവേ വയം ഭൂതാ ഗതാ ദുർവാസസം മുനിമ് 176.

സ ഉവാചാധുനാ സർവമപനേഷ്യാമി വോമലമ് .

ശതരുദ്രിയമംത്രേണ മംത്രിതം ശംഭുനാ സ്വയമ് 177.

മമാപി ദത്തം തേനൈവ ബ്രഹ്മഹത്യാദിശാംതയേ .

ഇത്യേവമുക്ത്വാ ദുർവാസാ ദത്തവാൻഭസ്മചോത്തമമ് 178.

അഥ തദ്വചനാത്സർവേ വയം വികൃതചേതനാഃ .

ശതരുദ്രിയമംത്രേണ ഭസ്മോദ്ധൂലിതവിഗ്രഹാഃ 179.

നിർധൂതപാതകാഃ സർവേ സംവൃത്താസ്തത്ക്ഷണേന ഹി .

ആശ്ചര്യമേതജ്ജാനീമോ ഭസ്മസാമർഥ്യമീദൃശമ് 180.

ദധീച ഉവാച-

ശൈവസ്യ ഭസ്മനഃ ശക്തിം സംക്ഷേപേണ വദാമി വഃ .

വിസ്തരേണ ന ശക്യേത വക്തും വർഷശതൈരപി 181.

അത്ര വഃ കീർതയിഷ്യാമി പുരാവൃത്തം തു ദേവയോഃ .

ഹരിശംകരയോഃ സർവേ ബ്രഹ്മഹത്യാദിനാശനമ് 182.

പുരാ ചൈകാർണവേ ഘോരേ ബ്രഹ്മണഃ പ്രലയേ സതി .

മഹാവിഷ്ണുസ്തു ഭഗവാഞ്ഛേതേ സ്മ പ്രലയാംഭസി 183.

തസ്യ പാർശ്വദ്വയം പ്രാപ്യ ബ്രഹ്മാംഡാനാം ശതദ്വയമ് .

വിംശതിഃ പാദയോഃ പാർശ്വേ വിംശതിർമസ്തകാംതരേ 184.

നാസാമൗക്തികഭാവേന ബ്രഹ്മാംഡമദധാത്പ്രഭുഃ .

തന്നാഭിമംഡലേ കേചില്ലോമശാദ്യാ മുനീശ്വരാഃ 185.

തപസ്തപംതഃ സുമഹദീശ്വരം പര്യുപാസതേ .

അഥ വിഷ്ണുർമഹാതേജാശ്ചിംതാമാപ സിസൃക്ഷയാ 186.

ധ്യാനയോഗപരോ ഭൂത്വാ ന കിംചിത്പര്യപശ്യത .

അഥ ദുഃഖേന മഹതാ രുരോദോച്ചൈഃ പുനഃ പുനഃ 187.

ഏതസ്മിന്നംതരേ ദീപ്തിഃ കാചില്ലോകവിലക്ഷണാ .

ദൃഷ്ട്വാ ച ഹരിണാ ഭീത്യാ ലോചനേ ച നിമീലിതേ 188.

ആഗമ്യമാനോ ഗോക്ഷീരസമതേജാഃ സ ഗാത്രവാൻ .

സംഗ്രഥ്യ കോടിബ്രഹ്മാംഡദാമയുഗ്മം കരദ്വയേ 189.

ദധാനമുരസാ ധാമകോടിബ്രഹ്മാംഡകല്പിതമ് .

ബ്രഹ്മാംഡമേകം നിപതദുത്പതച്ച കരദ്വയേ 190.

സർവാഭരണസംയുക്തം തഥാഭൂതം തമവ്യയമ് .

വിഷ്ണുസ്തുഷ്ടാവ ചാദൃഷ്ട്വാ ദർശനായ ച തസ്യ വൈ 191.

വിഷ്ണുരുവാച-

നമസ്തേ ദേവദേവേശ നമസ്തേ ശാശ്വതാവ്യയ .

ന ജാന്യേഹം ഭവംതം ഭോസ്ത്വം ച വേത്സി നമോനമഃ 192.

ജാനാമി ന ച തേ ഭാവം ദുർനിരീക്ഷ്യാ ച തേ ദ്യുതിഃ .

മാണിക്യകുംഡലം ഹേമദാമജാലവിഭൂഷിതമ് 193.

രത്നാംഗുലീയം സുഭഗം ബാഹുകോഷ്ഠവിഭൂഷണമ് .

തനുരക്തോത്തമാകീർണ ദീപ്തായതവിലോചനമ് 194.

ബാണലോചനസംകാശം ഭാലലോചനമവ്യയമ് .

കംദർപകാർമുകഭ്രാംതിജനക ഭ്രുവമീശ്വരമ് 195.

സ്നിഗ്ധാധോന്നതചാർവംഗ നാസമച്ഛകപോലകമ് .

മംദസ്മിതം പ്രസന്നാസ്യം വിഭും ബാലേംദുദർശനമ് 196.

വിജ്ഞാനരക്തവസനം വേദകല്പിതഭൂഷണമ് .

ശരണം ത്വാം പ്രപന്നോഽസ്മി ചക്ഷുർമേ ദീയതാം വിഭോ 197.

ദീനാംധകൃപണാജ്ഞാനനഷ്ടസ്യ ശരണം ഭവ .

അഥ ദിവ്യം ദദൗ ചക്ഷുഃ സ്വാത്മദർശനശക്തിമത് 198.

അഥ ദൃഷ്ട്വാ ഹരിഃ ശംഭും ത്രിനേത്രം പുരതഃ സ്ഥിതമ് .

കോ ഭവാനിത്യുവാചാഥ ന ജാനേ ത്വാം മഹായശഃ 199.

പ്രണാമം കേവലം കർതും ശക്തോഽസ്മി ന ഹി വേദിതുമ് .

സദാശിവ ഉവാച-

തവ ജ്ഞാനം പ്രദാസ്യാമി കുരു സ്നാനം ച വാരുണമ് 200.

ഭസ്മസ്നാനം തതഃ പശ്ചാത്തതോ ജ്ഞാനം വദാമ്യഹമ് .

ശ്രീഭഗവാനുവാച-

മത്സ്നാനയോഗ്യം സലിലം ന ചതിഷ്ഠതി കുത്രചിത് 201.

ഇത്യുക്തോഥ നിഷണ്ണസ്തു ബ്രഹ്മാംഡാസക്തവിഗ്രഹഃ .

ഊരുദഘ്നജലേ സ്നാതും ന യോഗ്യമഭവദ്ധരേഃ 202.

ശംഭുർജഹാസ സ്നാനായ ജലമത്യധികം ത്വഹോ .

ദധീച ഉവാച-

അഥ ദേവഃ ശിവോ വിഷ്ണും ഭാലാക്ഷേണ വ്യലോകയത് 203.

വിലീനസൂക്ഷ്മാവയവം വാമാക്ഷേണ വ്യലോകയത് .

തതഃ സൂക്ഷ്മതനുർവിഷ്ണുഃ ശീതദേഹശ്ച ശംഭുനാ 204.

ഉക്തശ്ച സ്നാഹി ഭോ വിഷ്ണോ ഹ്രദ ഏഷ വികല്പിതഃ .

തതോ ഹ്രദേ ഹരിഃ സ്നാതും ഹരാംകേ കല്പിതേ തദാ 205.

പ്രവേഷ്ടും ന ശശാകാഥ ഗംഭീരേ തദ്ധ്രദസ്യ തു .

ഹരിരാഹ ച നോ പംഥാ ഹ്രദസ്യാസ്യ പ്രവേശനേ 206.

മാർഗോ മേ ദീയതാം ദേവ തമഥോ ശംഭുരബ്രവീത് .

കോടിയോജനഗംഭീരം ജലമേതന്മഹത്പുരാ 207.

നിവിഷ്ടസ്യൈവ ഭവത ഊരുദഘ്നം ജലം വിഭോ .

ഇദാനീം തിഷ്ഠതശ്ചാപി ന പ്രവേശോ ഹ്രദേ കഥമ് 208.

അഷ്ടാംഗുലപ്രമാണോഽയമൂരുസ്തസ്മിൻഹ്രദേ ച മേ .

പശ്യാമി പ്രവിശ ത്വം ച പാദസ്പർശം ദദാമി തേ 209.

വാക്യമേകം തു സോപാനം വേദം മദ്വാക്യനിസ്സൃതമ് .

ഹരിരുവാച-

ശബ്ദാരോഹണസാമർഥ്യം കസ്യാപീഹ ന വിദ്യതേ 210.

മൂർതസ്യ ഗ്രഹണം ശക്യം ഗ്രഹണം വാ കഥം ശ്രുതേഃ .

ശംഭുരുവാച-

പുംസഃ ശക്തിർന വസ്തൂനാം ധാരണാരോഹണാദിഷു 211.

ഗൃഹാണേമം മഹാവേദം ജഗ്രാഹ ഹരിരപ്യഥ .

നമ്രകരശ്ചാശക്തേർഹി പതന്നിവ ജനാർദ്ദനഃ 212.

ന ച ശക്യം മയാ ധർതുമിതി പ്രാഹ ശിവം ഹരിഃ .

ശിവഃ പ്രഹസ്യ നിപതീ പാത്യതീവ മഹാഹ്രദേ 213.

തത്സോപാനമഥാരുഹ്യ സ്നാതുമർഹസി കേശവ .

ദധീച ഉവാച-

വേദേ സോപാനഭൂതേ ഹി ഊരുദഘ്നോപലബ്ധിനി 214.

തത്ര സ്നാത്വാ സ വിധിനാ ബഹിരുത്തീര്യ ചോക്തവാൻ .

സ്നാതോഽസ്മി കിമതഃ കാര്യം ശംഭുരാഹ ഹരിം തതഃ 215.

ധ്യായസേ ഹൃദയേ കിം ത്വം ന ച കിംചിദ്വദസ്വ മേ .

ഹരിർന കിംചിദിത്യാഹ തമഥോ ശംഭുരുക്തവാൻ 216.

ഭസ്മസ്നാനേന സംശുദ്ധോ വേത്സ്യസേ പരമം ശുഭമ് .

ദീക്ഷിതസ്യ ഹി തച്ഛ്രൗതം തദ്രക്ഷാം കരവാണ്യഹമ് 217.

ദധീച ഉവാച-

സ്വവക്ഷഃ സ്ഥിതഭസ്മൈകം നഖേനാദായ ശംകരഃ .

പ്രണവേനാഭിമംത്ര്യാഥ ഗായത്ര്യാ ബ്രഹ്മഭൂതയാ 218.

അംഗുലിഭ്യാമുപാദായ ശിവഃ പംചാക്ഷരേണ വൈ .

ഹരിമസ്തകഗാത്രേഷു സർവേഷ്വപി സമാക്ഷിപത് 219.

ശാംതദൃഷ്ട്യാ നിരീക്ഷ്യാഥ ജീവേത്യാഹ ഹരിം ഹരഃ .

ധ്യായസ്വ കിം തേ ഹൃദയേ സ ച ധ്യാനപരോഽഭവത് 220.

അപശ്യദ്ധൃദയേ ദീപം ദീർഘാകാരമതിപ്രഭമ് .

ഹരിരാഹ ശിവം സാക്ഷാദ്ദീപോ ദൃഷ്ടോ മയേതി ച 221.

ശിവഃ പ്രാഹ ന തേ ജ്ഞാനം പരിപക്വമഥോ ഹരേ .

ഭസ്മ ഭക്ഷയ തേ ജ്ഞാനം സമഗ്രം സംഭവിഷ്യതി 222.

ഹരിരുവാച-

ഭക്ഷയിഷ്യേ ശുഭം ഭസ്മ സ്നാതോഽഹം ഭസ്മനാ പുരാ .

ദൃഷ്ട്വേശ്വരം ഭക്തിഗമ്യം ഭസ്മാഭക്ഷയദച്യുതഃ 223.

തത്രാശ്ചര്യമഭൂദാസീത്പക്വബിംബസമദ്യുതിഃ .

വാസുദേവഃ ശുദ്ധമുക്താഫലവർണോഽഭവത്ക്ഷണാത് 224.

തതഃപ്രഭൃതി ശുക്ലോഽസൗ വാസുദേവഃ പ്രസന്നവാൻ .

പുനർധ്യാനപരോ ഭൂത്വാ ദീപമധ്യേ ച പൂരുഷമ് 225.

ശുദ്ധസ്ഫടികസംകാശം ത്രിനേത്രം ദ്വിഭുജം ശിവമ് .

വരദം ദക്ഷിണേ ഹസ്തേ വാമേ ചാഭയദം വിഭുമ് 226.

പംചവർഷീയവപുഷം ശരച്ചംദ്രായുതദ്യുതിമ് .

മാണിക്യകുംഡലം ഹേമ ദാമജാലവിഭൂഷിതമ് 227.

രത്നാംഗുലീയസുഭഗം ബാഹുകോഷ്ഠസുഭൂഷണമ് .

തനുരക്തോഷ്ഠമാകർണ ദീർഘായതവിലോചനമ് 228.

ബാണലോചനസംകാശം ഭാലലോചനമവ്യയമ് .

കംദർപകാർമുകഭ്രാംതിജനകഭ്രുവമീശ്വരമ് 229.

സ്നിഗ്ധോന്നത സുചാർവംഗ നാസമച്ഛകപോലകമ് .

മംദസ്മിതം പ്രസന്നാസ്യം ബാലേംദുദർശനം വിഭുമ് 230.

വിജ്ഞാനരക്തവസനം വേദകല്പിതനൂപുരമ് .

വാമാംഗുലീയമധ്യസ്ഥമതിപ്രണവമവ്യയമ് 231.

ദൃഷ്ടവാനഥ തം വിഷ്ണുഃ കൃതകൃത്യോഽഭവത്തദാ .

അഥാഹ ശംഭുർഭോ വിഷ്ണോ ഹൃദി ദൃഷ്ടം ത്വയാ കിമു 232.

ഹരിരാഹ പുരാ ദൃഷ്ടഃ പുരുഷഃ ശാംതവിഗ്രഹഃ .

ഇത്യുദീര്യ മഹാവിഷ്ണുഃ ശിവപാദേ പപാത ഹ 233.

ഹരിരുവാച-

ന ശക്തിം ഭസ്മനോ ജാനേ പ്രഭാവം വാ കുതസ്തവ .

നമസ്തേഽസ്തു നമസ്തേഽസ്തു ത്വാമേവ ശരണം ഗതഃ 234.

സദാശിവ ഉവാച-

വരം വൃണു മഹാഭാഗ മനസാ യം ത്വമിച്ഛസി .

ശിവവാചമഥാകർണ്യ ഹരിർവവ്രേ വരോത്തമമ് 235.

ഹരിരുവാച-

ത്വത്പാദയുഗലേ ശംഭോ ഭക്തിരസ്തു സദാ മമ .

അഥ ദത്വാ വരം ശംഭുരിദമാഹ വചോ ഹരിമ് 236.

ഭസ്മധാരണസംപന്നോ മമ ഭക്തോ ഭവിഷ്യസി .

ദധീച ഉവാച-

ഇത്ഥമുക്തം മഹാജ്ഞാനം ഭസ്മസംഭവമാദിതഃ 237.

തസ്മാദ്യൂയം സുരാഃ സർവേ ധാരയധ്വം തദാദരാത് .

വിസ്മയോത്ഫുല്ലനയനാ ദേവാശ്ചാസംസ്തദസ്ത്വിതി 238.

യ ഇദം ശൃണുയാന്നിത്യം പുണ്യാഖ്യാനമനുത്തമമ് .

വിമുക്തഃ സർവപാപേഭ്യോ യാത്യസൗ ശാംകരം പദമ് 239.

ഇതി ശ്രീപദ്മപുരാണേ പാതാലഖംഡേ ശിവരാഘവസംവാദേ ഭസ്മമാഹാത്മ്യേ.

പംചോത്തരശതതമോഽധ്യായഃ 105.